

HLUCHOSLEPOTA

Duální sensorické postižení, cca 50% výskytu je u seniorů (60 let a výše).

Definice: Hluchoslepota je jedinečné postižení, které vzniká kombinací sluchového a zrakového poškození. Způsobuje v důsledku účinků souběhu poruch funkcí sluchu a zraku závažné **potíže v psychosociální oblasti, při komunikaci, sociální a funkční interakci s prostředím a při zajišťování vlastních životních potřeb** takto postiženého člověka. Současně zabraňuje plnohodnotnému začlenění a zapojení do běžného života a společnosti

Skandinávie – problémy **v oblasti komunikace, získávání informací a v orientaci v prostředí**. Kombinace postižení znemožňuje automaticky využívat služby pro osoby se zrakovým a se sluchovým postižením.

Klasifikace - podle stupně duálního postižení

(Dle stupně absence zraku a sluchu a jejich souhrnu)

- totálně hluchoslepe osoby – osoby totálně slepé i hluché, plná absence zraku i sluchu
- prakticky hluchoslepi – osoby s minimálními zbytky zraku či sluchu
- slabozrací neslyšící – osoby se zbytky zraku a totální či praktickou hluchotou
- nedoslýchaví nevidomí – osoby se zbytky sluchu a totální či praktickou slepotou
- slabozrací nedoslýchaví – osoby se zbytky zraku i sluchu

Klasifikace - podle doby vzniku postižení

- hluchoslepi od narození
- prvotně hluší s ranou ztrátou zraku
- prvotně hluší s pozdní ztrátou zraku
- prvotně nevidomí s ranou ztrátou sluchu
- prvotně nevidomí s následnou pozdní, počecovou ztrátou sluchu
- prvotně vidící a slyšící s následnou ztrátou sluchu i zraku v raném období
- prvotně vidící a slyšící s následnou ztrátou sluchu i zraku v počecovém období
- prvotně slabozrací s následnou ztrátou sluchu
- prvotně nedoslýchaví s následnou ztrátou zraku

Klasifikace – podle kontaktu s okolím

- taktilní – převažuje hmat
- taktilně-vizuální – hmat, vnímání světla, siluety, zbytkové vidění s převládající rolí hmatu
- vizuálně-taktilní – zbytkové vidění používané v součinnosti s hmatem, který má pomocnou roli
- vizuální – absolutně převládá zbytkové vidění
- vizuálně-auditivní – využitelnost sluchu i zraku na zbytkové úrovni
- taktilně-auditivní – převážné používání zbytků sluchu a hmatu

Etiologie – vrozená hluchoslepota

- Prenatální příčiny- zarděnky, syphilis, toxoplazmóza, cytomegalovirus
- Perinatální příčiny – předčasný porod, protrahovaný a další komplikace
- Postnatální příčiny

■ SYNDROMY

Etiologie – získaná hluchoslepota

- infekční onemocnění
- úrazy
- progrese zrakových a sluchových vad
- infekční meningitida.

Komunikační systémy

- volí se dle stupně postižení a doby jeho získání

- Znaková řeč
- Znaková řeč ruku v ruce
- Daktylotika
- Daktylotika do dlaně
- Tiskací písmena psaná do dlaně
- Braillovo písmo
- Dlačňová abeceda (např. Lormova)
- Odezírání
- Vibrační metody (TADOMA, Tactiling)

Vzdělávání

- Speciální třídy pro hluchoslepé (Olomouc, Beroun)
- Školy pro zrakově/ sluchově postižené
- + možnosti vzdělávání pro žáky s kombinovaným postižením

Organizace pro hluchoslepé

- LORM – Společnost pro hluchoslepé (www.lorm.cz)
- Tyfloservis, o. p. s.
- VIA Sdružení hluchoslepých
- Záblesk – Sdružení rodičů a přátel hluchoslepých dětí

- LORM sdružuje již od roku 1991 hluchoslepé osoby, jejich rodiny a ostatní příznivce a dobrovolníky, kteří se zajímají o problematiku hluchoslepých. V současné době eviduje okolo 200 členů a cca 350 hluchoslepých klientů. LORM nabízí pomoc a služby hluchoslepým všech věkových skupin i ostatním lidem, kteří jsou s hluchoslepými v kontaktu. LORM poskytuje individuální a skupinovou systematickou péči hluchoslepým lidem, jejíž cílem je překonání negativních psychologických a sociálních dopadů hluchoslepoty, které postihují jednotlivce a jejich rodiny. LORM informuje veřejnost o problematice hluchoslepých a o možnostech, jak jim pomáhat.

- Začátkem roku 2001 byla v České republice přijata Vyhláška č. 30/2001 Sb. Ministerstva dopravy a spojů. Tato vyhláška, která nabyla účinnosti dne 31.1.2001, stanovuje po vzoru některých evropských zemí jako symbol hluchoslepoty **červeno-bílou hůl**.
- V § 27 odst.2 se uvádí, že "*speciální označení osoby nevidomé je bílá hůl, označení osoby hluchoslepé je hůl s bílými a červenými pruhy o šířce 100 mm*".